

3 sektöre DİKKAT

Ege'nin önemli sivil toplum kuruluşlarından **Ege Sanayicileri ve İşadamları Derneği (ESIAD)**, yaptığı 'Türkiye Ekonomisine İlişkin 2019 Yılı **ESIAD** Beklentileri Anketi'nin sonuçlarını açıkladı.

ÖNCELİK VERİLSİN

■ Ankete göre **Egeli** iş insanları 2019 yılında **İzmir**'de gıda ve tarım, sağlık ile bilgi iletişim teknolojileri sektörlerinin yatırım potansiyelleriyle öne çıkacağı görüşünde birleşti. **İzmir**'de öncelik verilmesi gereken yatırımlar ise ikinci çevre yolunun tamamlanması, Alsancak ve Çandarlı limanlarının kapasitesinin geliştirilmesi ile metro-raylı sistem ağının genişletilmesi oldu.

BELİRLEYİCİ OLACAK

■ Anketten ülke ekonomisine yönelik de önemli sonuçlar çıktı. 2019'un ilk altı ayında yüzde 1.4 büyüme öngören **ESIAD** üyelerinin enflasyon beklentisi TÜFE'nin yüzde 25, ÜFE'nin yüzde 29 olarak gerçekleşeceği yönünde. Üyeler; kurlardaki oynaklık, finansmana erişim, maliyetlerdeki artış ve bunun piyasalara yansıtılmamasının yatırım kararlarında belirleyici olacağını da ifade etti.

Dengeleyici para POLİTİKASI ŞART

■ "Önlemler zamanında alındığı takdirde 2019'un ikinci yarısından itibaren piyasalarda olumlu etkilerin görülmeye başlandığı bir yıl olması temennimiz" diyen **ESIAD** Başkanı **Fadıl Sivri**, şunları ekledi: "Ekonomik durgunluktan ancak iç ve dış piyasalara güven verici, sürdürülebilirliği esas alan, reel sektörü gözetken dengeleyici para ve maliye politikalarıyla çıkmak mümkün." » 9'da

EKONOMİYE İLİŞKİN DİĞER BEKLENTİLER

İşsizlik oranı:	Yüzde 15	SS yatırım artışı:	Yüzde 3
Bütçe açığı:	Yüzde 5	Dolar:	6.9 TL
Cari açık:	Yüzde 5	Euro:	7.9 TL

Güncelleme zamanı

■ **EGE Sanayicileri ve İşadamları Derneği (ESİAD)**, "Türkiye Ekonomisinin 2018 Yılı Değerlendirmeleri ve 2019 Beklentileri" konulu toplantı düzenlendi. 2000-2018 yılları arasında Türkiye ekonomisiyle son dönemdeki gelişmelerin değerlendirildiği toplantıda, 2019 yılına ilişkin beklentiler ve önerileri ele alındı.

EN BÜYÜK TEMENNI

ESİAD Fadıl Sivri, "Reel sektör olmadan finansal sektörün var olamayacağı gerçeğinden hareketle, finansal darboğazın daha fazla yayılmasına ve kalıcı geniş hasar yaratmasına da fırsat vermeden, etkin önemlerin yapıcı bir yaklaşımla zamanında ve acilen alınması gerekmektedir. Önlemler zamanında alındığı takdirde 2019 yılının ikinci yarısından itibaren piyasalarda olumlu

etkilerin görülmeye başlandığı bir yıl olması temennimiz" dedi.

TAHRİP OLMASIN

"Ekonomik durgunluktan ancak iç ve dış piyasalara güven verici, kısa vadeli değil, sürdürülebilirliği esas alan, reel sektörü gözetken, kamu harcamalarını ve enflasyonu kontrol altına alacak dengeleyici para ve maliye politikalarıyla çıkmak mümkün olabilecek" diyen **Fadıl Sivri**, "Bu politikaların, ekonomik ve hukuki öngörülebilirliğin tesis edileceği, yatırımcı için güven verecek, gerçekçi ve dengeleyici bir eylem planıyla desteklenmesi önem arz ediyor. Aksi takdirde, iflas ve konkordatolarla milli sanayinin yıllar içinde yarattığı iş tecrübesi ve bilgi birikiminin, girişimcilik yapısının tahrip olması söz konusu olacak" diye konuştu.

İŞSİZLİK YÜZDE 13-14

TÜRKİYE EKONOMİSİNE İLİŞKİN 2019 YILI ESİAD BEKLENTİLERİ

	2019
GDPH Büyümesi	%1,2
Sabit Sermaye Yatırım Artışı	%1
Enflasyon - TÜPE	%25
Enflasyon - Yİ - ÖPE	%20
Kısa Vadeli TL Kredi Para	%11
İşsizlik Oranı	%15
Bölge Açığı / GDPH	%5
Carı Açık / GDPH	%5

\$/TL İlk 6 Ay Sonu: 6,1 TL
Yıl Sonu: 6,9 TL

€/TL İlk 6 Ay Sonu: 6,8 TL
Yıl Sonu: 7,9 TL

Yatırım Kararını Etkileyecek 3 Konu

Kurlardaki Oynaklık
Finansmana Erişim
Maliyetlerdeki Artış ve Bunun Piyasa Yansıtılmaması

İzmir'de Öncelik Verilmesi Gereken 3 Yatırım

- 2. Çevreyolu
- Limanlar (Çandarlı ve Alsancak)
- Metro / Raylı Sistem Ağı Genişletilmesi

2019 Yılında İzmir'de Yatırım Potansiyeli Bulunan İlk 3 Sektör

- Gıda ve Tarım
- Sağlık
- Bilgi İletişim Teknolojileri

■ **ESİAD Ekonomik Gözlem Grubu** Başkanı Muhittin Bilge, yılın ilk 6 ayında iç talepte olumlu yönde ciddi bir gelişme beklemediğini söyledi. Yılın ikinci yarısından itibaren alınacak tedbirlere bağlı olarak ekonomide ciddi bir toparlanma öngördüğünü belirten Bilge, işsizliğin önemli bir konu olduğunun altını çizerek, "2019'un ilk yarısında işsizlik yüzde 13-14 seviyelerini bulabilir, seçimden sonra doğru politikalarla ikinci yarıda bu seviye düşebilir. Enflasyon konusunda ilk yarıda çok önemli bir değişiklik beklemiyoruz, ikinci yarıda olumlu anlamda değişimler olabilir. Tarım sektöründe artık girdi bazında destekleme ve üretim planlamasına dayalı üretim artışını ve verimliliği öncelleyen politikalara geçilmesi ve Türkiye ekonomisinde tarımın yüzde 6'lara düşen payının tekrar yüzde 10'lara yükseltilmesi ihtiyacı acil ve öncelikli bir konu. Burada fiyat bazında destekleme yapamazsınız, girdi bazında maliyetleri destekleyebilirsiniz. Ayrıca üretim planlaması yapılması gerekiyor. Bu, liberal ekonomiye çok aykırı bir şey değil" ifadesini kullandı.

Türkiye Ekonomisine İlişkin 2019 Yılı ESİAD Beklentileri Anketi'nin sonuçları açıklandı.

Nakit sorununa çare güncelleme

'TÜRKİYE Ekonomisinin 2018 Yılı Değerlendirmeleri ve 2019 Beklentileri' konulu toplantıda konuşan ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı **Fadıl Sivri**, piyasalarda nakit sorununun giderek arttığını söyledi, "Ekonomi politikaları bu doğrultuda güncellenmeli" dedi. >> 2'de

'Politikalarımızı güncellemeliyiz'

ESIAD Yönetim Kurulu Başkanı **Fadıl Sivri**, piyasalarda yaşanan nakit sorununun giderek arttığını söyledi, "Ekonomi politikaları bu doğrultuda güncellensin" dedi

Ege Sanayicileri ve İşadamları Derneği (ESIAD) tarafından düzenlenen 'Türkiye Ekonomisinin 2018 Yılı Değerlendirmeleri ve 2019 Beklentileri' konulu toplantıda Türkiye ekonomisiyle ilgili son dönemdeki gelişmeler değerlendirildi, 2019'dan beklentiler ele alındı. Toplantının açılış konuşmasını yapan **ESIAD** Yönetim Kurulu Başkanı **Fadıl Sivri**, ekonomide reel sektörde çarkların ciddi biçimde yavaşladığı bir noktada olduğunu, ekonomi politikalarının bu doğrultuda güncellenmesi gerektiğini belirtti.

İşsizliğe değindi

Tüm piyasalarda tahsilat ve nakit sorununun giderek arttığını kaydeden Sivri "Reel sektörün ihtiyacı olan likiditenin piyasalara sağlanması, vadeliendirme ve yapılandırılmaların objektif ölçütlere göre sektörler bazında gerçekleştirilmesi ve performans sorunu olan aktiflerin bilançolardan temizlenmesi için bankacılık sektörüne ihtiyacı olan kaynağın sağlanması, maliyet baskısını hafifletmek adına istihdam üzerindeki kamu

yüklerinin azaltılması gerekiyor" şeklinde konuştu.

Ekonomik durgunluktan kalıcı önlemlerle çıkılabileceğini savunan Sivri, "İç ve dış piyasalara güven verici, kısa vadeli değil, sürdürülebilirliği esas alan, reel sektörü gözetken, kamu harcamalarını ve enflasyonu kontrol altına alacak dengeleyici para ve maliye politikaları ile çıkmak mümkün. Bu politikaların, ekonomik ve hukuki öngörülebilirliğin tesis edileceği, yatırımcı için güven verecek, gerçekçi ve dengeleyici bir eylem planı ile desteklenmesi önemli" diye konuştu.

ESIAD Ekonomik Gözlem Grubu Başkanı Muhittin Bilget de, işsizliğin önemli bir konu olduğunun altını çizdi, "2019'un ilk yarısında işsizlik yüzde 13-14 seviyelerini bulabilir, seçimden sonra doğru politikalarla ikinci yarıda bu seviye düşebilir. Enflasyon konusunda ikinci yarıda olumlu anlamda değişimler olabilir. Tarım sektöründe artık girdi bazında destekleme, üretim planlamasına dayalı üretim artışını ve verimliliği önleyen politikalara geçilmeli. Ayrıca üretim planlaması yapılması gerekiyor" ifadelerini kullandı.

ESİAD YÖNETİM KURULU BAŞKANI FADİL SİVRİ:

Ekonomide ikinci yarıda toparlanma bekleniyor

“Türkiye Ekonomisinin 2018 Yılı Değerlendirmeleri ve 2019 Beklentileri” Ege Sanayicileri ve İşadamları Derneği (ESİAD) tarafından düzenlenen toplantıda değerlendirildi. Toplantıda, “Türkiye Ekonomisine İlişkin 2019 Yılı ESİAD Beklentileri Anketi” sonuçları da açıklandı.

Toplantıda konuşan ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı Fadil Sivri, ekonomide reel sektör başta olmak üzere çarkların ciddi biçimde yavaşladığını, ekonomi politikalarının bu doğrultuda güncellenmesi gerektiğini söyledi. Piyasadaki likidite sıkışıklığının her sektörün ortak sorunu olduğuna işaret eden Sivri, tüm piyasalarda tahsilat ve nakit sorununun giderek arttığını vurguladı. Sivri, “Esas olan reel sektörün üretimini ve istihdamını korumaktır. Bunun için reel sektörün ihtiyacı olan likiditenin piyasalara sağlanması, sağlanması çok önemli. Reel sektör olmadan finansal sektörün

var olamayacağı gerçeğinden hareketle, finansal darboğazın daha fazla yayılmasına ve kalıcı geniş hasar yaratmasına ırsat vermeden, etkin önemlerin acilen alınması gerekiyor” dedi.

ESİAD Ekonomik Gözlem Grubu Başkanı Muhittin Bilget ise yılın ilk yarısında iç talepte olumlu gelişme beklemediğini, ikinci yarıdan itibaren alınacak tedbirlere bağlı olarak ekonomide ciddi bir toparlanma öngördüğünü söyledi. Bilget, şu değerlendirmede bulundu:

“2019’un ilk yarısında işsizlik %13-14 seviyelerini bulabilir, seçimden sonra doğru politikalarla bu seviye düşebilir. Enflasyonda ikinci yarıda olumlu değişim olabilir. Tarım sektöründe üretim artışı ve verimliliği önceleyen politikalara geçilmesi ve Türkiye ekonomisinde tarımın yüzde 6’lara düşen payının tekrar %10’lara yükseltilmesi acil ve öncelikli bir konudur. Ayrıca üretim planlanması yapılmalı.” **İZMİR/DÜNYA**

ESİAD: “2019’un ikinci yarısında toparlanma başlayacak”

Ege Sanayicileri ve İşadamları Derneği (ESİAD) tarafından “Türkiye Ekonomisinin 2018 Yılı Değerlendirmeleri ve 2019 Beklentileri” konulu toplantı düzenlendi. Toplantıda konuşan ESİAD Başkanı **Fadıl Sivri**, piyasadaki likidite sıkışıklığının her sektörün ortak sorunu olduğuna işaret etti. Sivri, tüm piyasalarda tahsilat ve nakit sorununun giderek arttığını belirterek, “Esas olan reel sektörün üretimini ve istihdamını korumaktır. Bunun için reel sektörün ihtiyacı olan likiditenin piyasalara sağlanması, vadelenendirme ve yapılandırmaların objektif ölçütlere göre sektörler bazında gerçekleştirilmesi ve performans sorunu olan aktiflerin bilançolardan temizlenmesi için bankacılık sektörüne ihtiyacı olan kaynağın sağlanması, maliyet baskısını hafifletmek adına istihdam üzerindeki kamu yüklerinin azaltılması çok önemli hususlar haline gelmiştir. Reel sektör olmadan finansal sektörün var olamayacağı gerçeğinden hareketle, finansal darboğazın daha fazla yayılmasına ve kalıcı geniş hasar yaratmasına da fırsat vermeden, etkin önemlerin yapıcı bir yaklaşımla zamanında ve acilen alınması gerekmektedir. Önlemler zamanında alındığı takdirde 2019 yılının ikinci yarısından itibaren piyasalarda olumlu etkilerin görülmeye başlandığı bir yıl olması temennimizdir” dedi.

Sivri konuşmasının devamında “Ekonomik durgunluktan ancak iç ve dış piyasalara güven verici, kısa vadeli değil, sürdürülebilirliği esas alan, reel sektörü gözetken, kamu harcamalarını ve enflasyonu kontrol altına alacak dengeleyici para ve maliye politikaları ile çıkmak mümkün olabilecektir” diye konuştu.

2019’da toparlanma olacak

ESİAD Ekonomik Gözlem Grubu Başkanı Muhittin Bilget ise yaptığı konuşmada yılın ilk altı ayında iç talepte olumlu yönde ciddi bir gelişme beklemediğini söyledi. Yılın ikinci yarısından itibaren alınacak tedbirlere bağlı olarak ekonomide ciddi bir toparlanma öngördüğünü belirten Bilget, işsizliğin önemli bir konu olduğunun altını çizerek, “2019’un ilk yarısında işsizlik yüzde 13-14 seviyelerini bulabilir. Enflasyon konusunda ilk yarıda çok önemli bir değişiklik beklemiyoruz, ancak yılın ikinci yarısında bu açıdan olumlu anlamda değişimler olabilir. Tarım sektöründe artık girdi bazında destekleme ve üretim planlamasına dayalı üretim artışını ve verimliliği öncelleyen politikalara geçilmesi ve Türkiye ekonomisinde tarımın yüzde 6’lara düşen payının tekrar yüzde 10’lara yükseltilmesi ihtiyacı acil ve öncelikli bir konudur” dedi.

Fadıl
Sivri

SİVRİ: MALİYE POLİTİKASI YATIRIMCIYA GÜVEN VERMELİ

Ege Sanayicileri ve İşadamları Derneği (ESIAD) Başkanı Fadıl Sivri, 2018 yılını

değerlendirdi, 2019 beklentilerini açıkladı. Sivri, şöyle konuştu:

"Ekonomik durgunluktan ancak iç ve dış piyasalara güven verici, kısa vadeli değil, sürdürülebilirliği esas alan, reel sektörü gözeten, kamu harcamalarını ve enflasyonu kontrol altına alacak dengeleyici para ve maliye politikaları ile çıkmak mümkün olabilecek. Bu politikaların, yatırımcılara güven verecek bir eylem planı ile desteklenmesi de şart."

◆ **ESİAD, Türkiye Ekonomisinin '2018 Yılı Değerlendirmeleri ve 2019 yılı Beklentileri' toplantısı gerçekleştirdi**

Ekonomideki durum 'reform' için fırsat

EZGİ ÜTKÜR

Ege Sanayicileri ve İşadamları Derneği (ESİAD), 'Türkiye Ekonomisinin 2018 Yılı Değerlendirmeleri ve 2019 yılı Beklentileri' toplantısı gerçekleştirdi. 2019 yılına ilişkin gelişmelerin dernek üyeleriyle birlikte ele alındı. ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı **Fadıl Sivri** açılış konuşmaları ardından, ESİAD Yönetim Kurulu Üyesi ve Ekonomik Gözlem Grubu Başkanı Muhittin Bilget, 2000'li yıllar itibarıyla Türkiye ekonomisini değerlendiren bir sunum yaptı ve ESİAD 2019 yılı ekonomik beklentileri içeren ESİAD anket sonuçlarını katılımcılarla paylaştı.

Türkiye ekonomisinin gidişatı hakkında kısa bir değerlendirme yapan Sivri, 20018 yılının başından itibaren kırılganlık olarak tanımlanan ekonomik göstergelerdeki olumsuz sinyallerin, ekonomistlerin ve iş dünyası kuruluşlarında saptanmış olmasına rağmen, salt büyüme odaklı ekonomik sistemle yüksek enflasyon ortamının birlikte sürdürülemez olduğu gerçeğinin tüm kesimleri etkisi altına aldığı ifade etti.

"Nitelikli yapıya kavuşması gerekli"

Düşük gerçekleşen son büyüme rakamlarında yatırımların geriliyor olması büyümenin sağlıklı, nitelikli bir yapıya kavuşması gerektiğinin temel göstergesi olduğunu söyleyen Sivri, "Kırılganlık öngörüsü yerini kredilerin dönüş oranlarında yavaşlama ve talepteki genel durgunluğa bırakarak dış etkenlerin de etkisiyle kurlarda yüksek oynaklığın sonuç olarak gözlemlendiği öngörülemeyen bir ekonomik ortama yol açtı. Ekonominin kırılgan bir noktada olduğu, uluslararası para arzının azaldığı, ekonomi politikalarımızı bu doğrultuda güncellememiz gerektiği gerçeği uzun zamandır dile getirilmekte. Sanayi üretim endeksi, güven endeksleri, imalat sanayi kapasite kullanım oranı ve en son açıklanan 3. çeyrek büyüme rakamları, üretim ve talepteki düşü-

✓ **Türkiye Ekonomisinin 2018 Yılı Değerlendirmeleri ve 2019 yılı Beklentileri toplantısında konuşan Fadıl Sivri, ülkedeki ekonomik durumu yeni bir temel reform politikası oluşturmak için bir fırsat olarak değerlendirilmesi gerektiğini, kalıcı bir etki yaratabilecek yeni model oluşturma kararlılığına ihtiyaç olduğunu belirtti.**

şü gözler önüne seriyor. İç talepteki daralmanın istihdam başta olmak üzere ekonomimiz için önem taşıyan inşaat sektörünü ciddi ölçüde vurduğunu ve sektörün yılın üçüncü çeyreği itibarıyla yüzde 5,3 daraldığını görüyoruz. Reel sektör için önemli bir kalem olan makine ve teçhizat da yüzde 8,5 gibi ciddi bir daralma görülüyor" diye konuştu.

"Yeni ekonomik modele ihtiyaç var"

Türkiye'nin ihracat potansiyelini artırması için yeni ekonomi modele ihtiyacı olduğunu ifade eden Sivri, "Bu amaçla sektörler ayrı ayrı mercek altına alınarak dünya ticaret koşullarındaki yoğun rekabet ortamında ticaret savaşları ve BREXIT sonrası ilişkiler ile Gümrük Birliği'nin güncellenmesi gibi uluslararası alanların etkin yönetilmesi son derece önemlidir. Ekonomide yaşanan inişli çıkışlı öngörülemeyen kurlardan, yüksek faiz ve enflasyon ortamından, adil olmayan ithalat rejimlerinden dolayı yaşadığımız kayıpları telafi etmek üzere zaman kaybetmeden özel bir ekonomik gündeme ve çözümlere ihtiyaç duyulmaktadır" dedi.

"Bugünkü durum reform için fırsat"

Cari açığıdaki düşüşün

daha çok yatırım kalemleri ile ara malı ve tüketim ürünlerine olan talepteki düşüşten kaynaklandığını belirten Sivri, "Bugünkü durumu yeni bir temel reform politikası oluşturmak için bir fırsat olarak değerlendirebiliriz.

Bu kapsamda, üretimi, ne pahasına olursa olsun nitelikli ihracatı ve istihdama dayalı büyümeyi odağına alan önlemleri acilen gündeme getiren, kalıcı ve köklü etki yaratabilecek yeni bir model oluşturma kararlılığına ihtiyaç var. Hızlı, adil ve etkin bir hukuk mekanizmasının, güçlü kurumların bağımsızlığının ve liyakat ilkesiyle kural tabanlı karar alan gelişmiş bir demokrasi reformunun zaman kaybetmeden uygulanması yabancı yatırımcıya güven verecektir. Bu politikaların, ekonomik ve hukuki öngörülebilirliğini tesis edileceği, yatırımcı için güven verecek, gerçekçi ve dengeleyici bir eylem planı ile desteklenmesi önem arz etmektedir" dedi.

"Milli sanayinin tahriri söz konusu"

Geçtiğimiz günlerde açıklanan KOBİ alacak sigortalandırma sistemi, piyasaları desteklemeye yönelik atılmış olumlu bir adım olduğunu belirten Sivri, "Devreden KDV iadelerinin daha hızlı öden-

mesi ve teminat olarak bankalara verilebilmesi, Eximbank kredilerinin daha ulaşılabilir olmasının sağlanması, KOBİ destek ve teşviklerindeki katkı paylarının yeni koşullara göre düzenlenmesi gibi önlemler finansman sorununa ciddi destek sağlayabileceklerdir.

Unutulmamalıdır ki, aksi takdirde, iflas ve konkordatolarla milli sanayinin yıllar içerisinde yarattığı iş tecrübesi ve bilgi birikiminin, girişimcilik altyapısının tahriri olması söz konusudur" ifadelerinde bulundu. Reel sektör olmadan finansal sektörün var olmayacağını belirten Sivri, finansal darboğazın reel sektör içerisinde daha fazla yayılmasına ve kalıcı geniş hasar yaratmasına fırsat verilmeyen, etkin önlemlerin yapıcı bir yaklaşımla zamanında ve acilen alınması gerektiğinin altını çizdi.

Ekonomik durgunluktan ancak iç ve dış piyasalara güven verici, kısa vadeli değil sürdürülebilirliği esas alan, reel sektörü gözetken, kamu harcamalarını ve enflasyonu kontrol altına alacak sıkı para ve maliye politikaları ile çıkmanın mümkün olabileceğini açıkladı.

"Finans sektörü reel sektörün yanında olmalı"

Bankacılık sektörünün her zaman üretimin ve ülke-

nin kalkınmasının yanında olduğunu ifade eden Sivri, "Bu dönemde birbirine daha yakın bir çalışma gayretiyle aynı gemide olduğumuz gerçeğiyle finansal sektörün, reel sektörün yanında ve yakınında hareket etmesi gerekmektedir.

Vadesi gelen kredilerin yeni bir plana bağlanabilmesi için bankalarımızın hareket alanlarını rahatlatacak yasal düzenlemeler ile gereken teminat yapısını güçlendirici desteklerin verilmesi, reel sektörün yeni parametrelerle planlama yapmasını sağlayacaktır.

Bununla birlikte, başta ekonominin omurgasını oluşturan küçük ve orta ölçekli işletmeler olmak üzere, likidite sorunu olan şirketlere, çerçevesi çok iyi çizilmiş bir finansman desteğinin sağlanması ekonomik durgunluk ortamının en az hasarla üstesinden gelinmesine katkıda bulunacaktır" diye konuştu.

"Piyasalardaki nakit sorunu artıyor"

Finansmana erişim zor ve yüksek maliyetli olduğunu belirten Sivri, bankaların sermaye rasyolarının iyi olmakla birlikte sorunlu kredilerin artmasının, finansal kaynak yetersizliği ve buna bağlı likidite sıkışıklığı her sektörün ortak sorunu olduğunu vurguladı.

Sivri, "Bu durum, özellikle bankalardaki mevduat ve kredi kompozisyonunda net olarak görülüyor. Üretmek isteyen üretici, tüketmek isteyen tüketici ciddi bir faiz yükü ile karşılaşıyor.

Hemen hemen tüm piyasalarda tahsilat ve nakit sorunu giderek artıyor. Esas olan reel sektörün üretimini ve istihdamını korumak, buna bağlı olarak da bankacılık sektörünün aktif kalitesi açısından reel sektöre yaklaşımında yaşadığı sorunları gidermektir" dedi. Sivri, bankacılık sektörüne süre ve miktar açısından ihtiyacı olan likiditenin devamlılığının sağlanması, sorunlu aktiflerin bilançolardan temizlenmesi önemli olduğunu söyledi.

“Ekonomi politikalarımızı güncellememiz gerekiyor”

ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı **Fadıl Sivri**, ekonomide çarkların ciddi biçimde yavaşladığı bir noktada olduğunu, ekonomi politikalarımızı bu doğrultuda güncellememiz gerektiğini belirtti

Ege Sanayicileri ve İşadamları Derneği (ESİAD) tarafından düzenlenen “Türkiye Ekonomisinin 2018 Yılı Değerlendirmeleri ve 2019 Beklentileri” konulu toplantıda 2000-2018 yılları arasında Türkiye ekonomisi ile son dönemdeki gelişmeleri değerlendirerek 2019 yılına ilişkin beklentiler ve önerileri ele alındı. Toplantıda ayrıca “Türkiye Ekonomisine İlişkin 2019 Yılı ESİAD Beklentileri Anketi” sonuçları da açıklandı. ESİAD Ekonomik Gözlem Grubu çalışmaları ışığında 2019 yılında ekonomik beklentilerin değerlendirildiği toplantının açılış konuşmasını gerçekleştiren ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı **Fadıl Sivri**, ekonomide reel sektör basta olmak üzere çarkların ciddi biçimde yavaş-

ladığı bir noktada olduğunu, ekonomi politikalarımızı bu doğrultuda güncellememiz gerektiğini belirterek bu durumun sanayi üretim endeksi, güven endeksleri, imalat sanayi kapasite kullanım oranı ve son açıklanan üçüncü çeyrek büyüme rakamları ile gözlenebilir duruma geldiğini ifade etti.

FİNANSAL SEKTÖR

Konuşmasında piyasadaki likidite sıkışıklığının her sektörün ortak sorunu olduğuna değinen Sivri, tüm piyasalarda tahsilat ve nakit sorununun giderek arttığını söyledi. “Esas olan reel sektörün üretimini ve istihdamını korumaktır. Bunun için reel sektörün ihtiyacı olan likiditenin piyasalara sağlanması, vadelendirme ve yapılandır-

maların objektif ölçütlere göre sektörler bazında gerçekleştirilmesi ve performans sorunu olan aktiflerin bilançolardan temizlenmesi için bankacılık sektörüne ihtiyacı olan kaynağın sağlanması, maliyet baskısını hafifletmek adına istihdam üzerindeki kamu yüklerinin

azaltılması çok önemli hususlar haline gelmiştir. Reel sektör olmadan finansal sektörün var olamayacağı gerçeğinden hareketle, finansal darboğazın daha fazla yayılmasına ve kalıcı geniş hasar yaratmasına da fırsat vermeden, etkin önemlerin yapıcı bir yaklaşımla

zamanında ve acilen alınması gerekmektedir. Önlemler zamanında alındığı takdirde 2019 yılının ikinci yarısından itibaren piyasalarda olumlu etkilerin görülmeye başlandığı bir yıl olması temennimizdir” dedi. Sivri konuşmasının devamında “Ekonomik durgunluktan ancak iç ve dış piyasalara güven verici, kısa vadeli değil, sürdürülebilirliği esas alan, reel sektörü gözetken, kamu harcamalarını ve enflasyonu kontrol altına alacak dengeleyici para ve maliye politikaları ile çıkmak mümkün olabilecektir. Bu politikaların, ekonomik ve hukuki öngörülebilirliğin tesis edileceği, yatırımcı için güven verecek, gerçekçi ve dengeleyici bir eylem planı ile desteklenmesi önem arz etmektedir” dedi.

'Yeni bir ekonomi modeline ihtiyaç var'

Fadil Sivri

Ege Sanayicileri ve İşadamları Derneği (ESİAD) Türkiye Ekonomisinin 2018 Yılı Değerlendirmeleri ve 2019 Yılı Beklentileri toplantısı düzenledi. Ülke ekonomisinin dışarıya ilişkin açıklamalar yapan **ESİAD** Yönetim Kurulu Başkanı **Fadil Sivri**, Türkiye'nin ihracat potansiyelini artırma amacıyla yeni bir ekonomi modeline ihtiyaç duyduğunu savundu. Sivri, "Sektörler ayrı ayrı mercek altına alınarak dünya ticaret koşullarındaki yoğun rekabet ortamında ticaret savaşları ve BREXIT sonrası ilişkiler ile Gümrük Birliği'nin güncellenmesi gibi uluslararası alanların

etkin yönetilmesi son derece önemlidir. Ekonomide yaşanan inişli çıkışlı öngörülemez kurlardan, yüksek faiz ve enflasyon ortamından, adil olmayan

ithalat rejimlerinden dolayı yaşadığımız kayıpları telafi etmek üzere zaman kaybetmeden özel bir ekonomik gündeme ve çözümlere ihtiyaç

duyulmaktadır" dedi. Ekonomik Gözlem Grubu Başkanı Muhittin Bilgen ise yılın son çeyreğinde negatif büyüme beklediklerini belirterek, 2019'un ilk çeyreğinde işsizlik oranının yüzde 14'lere çıkabileceğini savundu. Bu yıl turizm hariç tüm sektörlerde düşüş yaşandığını dile getiren Bilgen, "2019'un ikinci yarısından itibaren alınacak tedbirlere bağlı olarak bir toparlanma ön görüyorum. Yılın bütününde yüzde 1'lik büyüme bekliyoruz. Bizim enerji hariç cari açık vermememiz, piyasadaki nakit sıkıntısını gidermek için de güven ortamını oluşturmamız gerekiyor" diye konuştu.

İNANÇ ZOR

Ekonomi politikaları güncellenmeli

Ege Sanayicileri ve İşadamları Demegi (ESİAD) tarafından düzenlenen 'Türkiye Ekonomisinin 2018 Yılı Değerlendirmeleri ve 2019 Beklentileri' konulu toplantıda 2000-2018 yılları arasında Türkiye ekonomisi ile son dönemdeki gelişmeleri değerlendirerek 2019 yılına ilişkin beklentiler ve önerileri ele alındı. Toplantıda ayrıca 'Türkiye Ekonomisine İlişkin 2019 Yılı ESİAD Beklentileri Anketi' sonuçları da açıklandı.

ESİAD Ekonomik Gözlem Grubu çalışmaları ışığında 2019'da ekonomik beklentilerin değerlendirildiği toplantının açılış konuşmasını gerçekleştiren ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı **Fadıl Sivri**, ekonomide reel sektör basta olmak üzere çarkların ciddi biçimde yavaşladığı bir noktada olduğunu, ekonomi politikalarımızı bu doğrultuda güncellememiz gerektiğini belirterek bu durumun sanayi üretim endeksi, güven endeksleri, imalat sanayi kapasite kullanım oranı ve son açıklanan üçüncü çeyrek büyüme rakamları ile gözlenebilir duruma geldiğini ifade etti.

Reel sektör olmadan finansal sektör var olamaz

Konuşmasında piyasadaki likidite sıkışıklığının her sektörün ortak sorunu olduğuna

değinen Sivri, tüm piyasalarda tahsilat ve nakit sorununun giderek arttığını belirterek, "Esas olan reel sektörün üretimini ve istihdamını korumaktır. Bunun için reel sektörün ihtiyacı olan likiditenin piyasalara sağlanması, vadelenendirme ve yapılandırılmaların objektif ölçütlere göre sektörler bazında gerçekleştirilmesi ve performans sorunu olan aktiflerin bilançolardan temizlenmesi için bankacılık sektörüne ihtiyacı olan kaynağın sağlanması, maliyet baskısını hafifletmek adına istihdam üzerindeki kamu yüklerinin azaltılması

Fadıl Sivri

çok önemli hususlar haline gelmiştir. Reel sektör olmadan finansal sektörün var olamayacağı gerçeğinden hareketle, finansal darboğazın daha fazla yayılmasına ve ka-

lıcı geniş hasar yaratmasına da fırsat vermeden, etkin önemlerin yapıcı bir yaklaşımla zamanında ve acilen alınması gerekmektedir. Önlemler zamanında alındığı takdirde 2019 yılının ikinci yarısından itibaren piyasalarda olumlu etkilerin görülmeye başlandığı bir yıl olması temennimiz" dedi.

“Nakit sorunu artıyor”

2018 yılı ekonomik değerlendirme toplantısında konuşan **Ege Sanayicileri ve İşadamları Derneği** Başkanı **Fadıl Sivri**, “Hemen hemen tüm piyasalarda tahsilat ve nakit sorunu giderek artıyor” diyerek önemli bilgiler paylaştı

SULTAN GÜMÜŞ

Türkiye Ekonomisinin 2018 Yılı Değerlendirmeleri ve 2019 Beklentileri konulu toplantı **Ege Sanayicileri ve İşadamları Derneği** (ESIAD) tarafından demek merkezinde gerçekleştirildi. Ekonomik Gözlem Grubu tarafından hazırlanan sunumda sorular cevaplandırıldı. ESIAD Yönetim Kurulu Başkanı **Fadıl Sivri** ise hızlı, adil ve etkin bir hukuk mekanizmasının, güçlü kurumların bağımsızlığının ve liyakat ilkesiyle kural tabanlı karar alan gelişmiş bir demokrasi reformunun zaman kaybetmeden uygulanmasının yabancı yatırımcıya güven vereceğini vurgulayarak önemli mesajlar verdi.

“İNŞAAT SEKTÖRÜNÜ VURDU”

2018 yılı başından itibaren kırılma olarak tanımladığımız ekonomik göstergelerdeki olumsuz sinyallerin, ekonomistlerimiz ve iş dünyası kuruluşlarımızın saptadığı olmasına rağmen, salt büyüme odaklı ekonomik sistemle yüksek enflasyon ortamının birlikte sürdürülemez olduğu gerçeğinin, sonuç olarak tüm kesimleri etkisi altına aldığı aktaran Sivri, “Kırılma öngörüsü yerini kredilerin dönüş oranlarında yavaşlama ve talepteki genel durgunluğa bırakarak dış etkenlerin de etkisiyle kurlarda yüksek oynaklığın sonuç olarak gözlemlendiği öngörülemez bir ekonomik ortama yol açtı” yorumunda bulundu. Ekonominin kırılan bir noktada olduğunu, uluslararası para arzının azaldığını, ekonomi politikalarımızı bu doğrul-

tada güncelleme gerektiği gerçeğini uzun zamandır dile getirilmekte olduklarını belirten Sivri, “Sanayi üretim endeksi, güven endeksleri, imalat sanayi kapasite kullanım oranı ve en son açıklanan 3. çeyrek büyüme rakamları, üretim ve talepteki düşüşü gözler önüne seriyor” dedi. İç talepteki daralmanın istihdam başta olmak üzere ekonomimiz için önem taşıyan inşaat sektörünü ciddi ölçüde vurduğunu ve sektörün yılın üçüncü çeyreği itibarıyla yüzde 5,3 daraldığını açıklayan Sivri, reel sektör için önemli bir kalem olan makine ve teçhizat da yüzde 8,5 gibi ciddi bir daralma görüldüğünü söyledi. “Halihazırda finansmana erişim zor ve yüksek

maliyetli” ifadelerini kullanan Sivri, “Bankalarımızın sermaye rasyoları iyi olmakla birlikte sorumlu kredilerin artması, finansal kaynak yetersizliği ve buna bağlı likidite sıkışıklığı her sektörün ortak sorunu. Bu durum, özellikle bankalardaki mevduat ve kredi kompozisyonunda net olarak görülüyor. Üretmek isteyen üretici, tüketmek isteyen tüketici ciddi bir faiz yükü ile karşılaşılıyor. Hemen hemen tüm piyasalarda tahsilat ve nakit sorunu giderek artıyor” cümlelerini kullandı. Devreden KDV iadelerinin daha hızlı ödenmesi ve teminat olarak bankalara verilebilmesi, Eximbank kredilerinin daha ulaşılabilir olmasının sağlanması, KOBİ destek ve teşviklerindeki katkı

paylarının yeni koşullara göre düzenlenmesi gibi önlemlerin, finansman sorununa ciddi destek sağlayabileceğini belirten Sivri, şunları ekledi: “Geçtiğimiz günlerde açıklanan KOBİ alacak sigortalandırma sistemi, piyasaları desteklemeye yönelik atılmış olumlu bir adımdır. Unutulmamalıdır ki, aksi takdirde, iflas ve konkordatolarla milli sanayinin yıllar içerisinde yarattığı iş tecrübesi ve bilgi birikiminin, girişimcilik altyapısının tahrip olması söz konusudur. Reel sektör olmadan finansal sektörün var olamayacağı gerçeğinden hareketle, finansal darboğazın reel sektör içerisinde daha fazla yayılmasına ve kalıcı geniş hasar yaratmasına fırsat vermeden, etkin önlemlerin yapıcı bir yaklaşımla zamanında ve acilen alınması gerekmektedir.”

ESİAD, EKONOMİNİN ROTASINI KONUŞTU

'Türkiye Ekonomisinin 2018 Yılı Değerlendirmeleri ve 2019 Yılı Beklentileri' sunumunu üyeleriyle paylaştan **Ege Sanayicileri ve İşadamları Derneği (ESİAD)**, ekonominin bugünü ve yarınını konuştu

Ege Sanayicileri ve İşadamları Derneği'nde (ESİAD), Ekonomik Gözlem Grubu tarafından hazırlanan 'Türkiye Ekonomisinin 2018 Yılı Değerlendirmeleri ve 2019 Yılı Beklentileri' sunumu ESİAD Yönetim Kurulu Üyesi ve Ekonomik Gözlem Grubu Başkanı Muhittin Bilget tarafından üyelerle paylaşıldı. **İzmir** iş dünyasından önemli isimlerin hazır bulunduğu toplantıda önümüzdeki yıla ilişkin öngörülere değinilirken, ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı **Fadıl Sivri** ekonomik göstergelerdeki olumsuz sinyallerin herkesini etkilediğini belirtti ve iflas ve konkordatolarla milli sanayinin yıllar içerisinde yarattığı iş tecrübesi ve bilgi birikiminin tahrip olabileceği uyarısında bulundu.

Üretim ve talep düştü

Toplantının açılış konuşmasını yapan ve 2018 yılı başından itibaren ekonomik göstergelerdeki olumsuz sinyallerin tüm kesimleri etkisi altına aldığı söyleyen ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı **Fadıl Sivri**, "Sanayi üretim endeksi, güven endeksleri, imalat sanayi kapasite kullanım oranı ve en son açıklanan 3. çeyrek büyüme rakamları, üretim ve talepteki düşüşü gözler önüne seriyor. İnşaat sektörünün ise yüzde 5,3 daraldığını görüyoruz. Reel sektör için önemli bir kalem olan makine ve teçhizat da 8,5 gibi ciddi bir daralma görüyor" dedi. Hâlihazırda finansmana erişimin zor ve yüksek maliyetli olduğunu kaydeden Başkan **Fadıl Sivri**, "Sorunlu kredilerin artması, finansal kaynak yetersizliği ve buna bağlı likidite sıkışıklığı her sektörün ortak sorunu. Bu durum, özellikle bankalardaki mevduat ve kredi kompozisyonunda net olarak

M. AKIF ÇAKIRAK

EKONOMİ RAPORU

Daha sonra söz alan **ESİAD** Yönetim Kurulu Üyesi ve Ekonomik Gözlem Grubu Başkanı Muhittin Bilget, Türkiye'nin ekonomideki son durumunu ve 2019 yılına ilişkin hazırladıkları raporu üyelerle paylaştı. Bilget'in hazırlanan rapordan paylaştığı bazı başlıklar şöyle:

-Tarım sektörünün 15 yılda milli gelire oranı yüzde 6'lara geldi. Tarımda bir şeyler yapma zamanı geldi geçiyor. Nüfusumuz artarken ekili alan azalıyor.
-İşsizlik oranı yüzde 12'yi geçecek gibi gözüküyor. Önümüzdeki yıl yüzde 13-14'leri test edebilir. Genç işsizlik oranı yüzde 20'lerde bunu çözmemiz gerekiyor.
-Enflasyon kurların etkisiyle arttı. Üretici enflasyonu yüzde 35'lerde. Sanayiciler hala maliyetleri tüketiciye yansıtmadı. Merkez Bankası'nın rezervlerinde erime var. Finansmana erişim konusundaki

görülüyor. Üretmek isteyen üretici, tüketmek isteyen tüketici ciddi bir faiz yükü ile karşılaşılıyor"

Tahribat uyarısı

Ekonominin omurgasını oluşturan KOBİ'lere ve likidite sorunu olan şirketlere, finansman desteğinin sağlanması gerektiğinin altını çizen Sivri, iflas ve konkordatolarla milli sanayinin yıllar içerisinde yarattığı iş tecrübesi ve bilgi birikiminin tahrip olabileceği uyarısında bulundu. Türkiye'nin ihracat potansiyelini

sorunları aşmalıyız.

- En önemli problemimiz kaynak. Bankacılık sektöründe mevduatımız yüzde 8 artmış, mevduat reel olarak yüzde 13 azalmış. Bankanın mevduatı azalırsa kredi verme şansı da azalır.

-2019 yılında Türkiye'nin turizmden iyi bir sonuç alacaktır. FED ve Avrupa Bankası'ndan bize ilave sıkıntı gelmeyecek.

-Brexit'ten İngiltere'nin vazgeçme ihtimali var. 31 Mart'a kadar belli olacak. İngiltere en büyük

ihracat pazarlarımızdan biri ihracatçılarımız oradaki muhatapları ile konuşmalı.

- Ticaret savaşları eninde sonunda gelişmekte olan ülkeleri vuracak.

- Büyüme konusunda yılın ilk 6 ayında olumlu bir şey beklemiyorum. Yılın 2. yarısından itibaren ciddi bir toparlanma öngörüyorum.

-Piyasalardaki nakit sıkıntısının giderilmesi gerekiyor. Piyasada olması gerekenden daha az para var. Vergi tahsilatı yüzde 77'lere düşmüş durumda.

Fadıl Sivri

TÜRKİYE EKONOMİSİNE İLİŞKİN 2019 YILI ESİAD BEKLENTİLERİ	
	2019
GSYH Büyümesi	%1,4
Sabit Sermaye Yatırım Artışı	%3
Enflasyon - TÜFE	%25
Enflasyon - H - GFE	%29
Kısa Vadeli TL Kredi Faizi	%31
İşsizlik Oranı	%15
Bütçe Açığı/GSYH	%3
Cari Açık/GSYH	%5

\$/TL	İlk 6 Ay Sonu: 6,1 TL Yıl Sonu: 6,9 TL
€/TL	İlk 6 Ay Sonu: 6,8 TL Yıl Sonu: 7,9 TL

Yatırım Kararını Etkileyecek 3 Konu

- Kurlardaki Oynaklık
- Finansmana Erişim
- Maliyetlerdeki Artış ve Bunun Piyasa Yansıtılmaması

İzmir'de Öncelik Verilmesi Gereken 3 Yatırım

- 2. Çevreyolu
- Limanlar (Çandarlı ve Alsancak)
- Metro / Raylı Sistem Ağı Genişletilmesi

2019 Yılında İzmir'de Yatırım Potansiyeli Bulunan İlk 3 Sektör

- Gıda ve Tarım
- Sağlık
- Bilgi İletişim Teknolojileri

ESİAD, Türkiye ekonomisini ve 2019 yılı beklentilerini ele aldı

Sivri: "Ekonomi politikalarımızı güncellememiz gerekiyor"

Ege Sanayicileri ve İşadamları Derneği (ESİAD) tarafından düzenlenen "Türkiye Ekonomisinin 2018 Yılı Değerlendirmeleri ve 2019 Beklentileri" konulu toplantıda 2000-2018 yılları arasında Türkiye ekonomisi ile son dönemdeki gelişmeleri değerlendirerek 2019 yılına ilişkin beklentiler ve önerileri ele alındı. Toplantıda ayrıca "Türkiye Ekonomisine İlişkin 2019 Yılı ESİAD Beklentileri Anketi" sonuçları da açıklandı.

ESIAD Ekonomik Gözlem Grubu çalışmaları ışığında 2019 yılında ekonomik beklentilerin değerlendirildiği toplantının açılış konuşmasını gerçekleştiren ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı **Fadil Sivri**, ekonomide reel sektörü başta olmak üzere çarkların ciddi biçimde yavaşladığı bir noktada olduğunu, ekonomi politikalarımızı bu doğrultuda güncellememiz gerektiğini belirterek bu durumun sanayi üretim endeksi, güven endeksleri, imalat sanayi kapasite kullanım oranı ve son açıklanan üçüncü çeyrek büyüme rakamları ile gözlenebilir duruma geldiğini ifade etti.

"Reel sektör olmadan finansal sektör var olamaz"

Konuşmasında piyasadaki likidite sıkışıklığının her sektörün ortak soru-

nu olduğuna değinen Sivri, tüm piyasalarda tahsilat ve nakit sorununun giderek arttığını söyledi. "Esas olan reel sektörün üretimini ve istihdamını korumaktır. Bunun için reel sektörün ihtiyacı olan likiditenin piyasalara sağlanması, vadeli ve yapılandırılmaların objektif ölçütlere göre sektörler bazında gerçekleştirilmesi ve performans sorunu olan aktiflerin bilançolardan temizlenmesi için bankacılık sektörüne ihtiyacı olan kaynağın sağlanması, maliyet baskısını hafifletmek adına istihdam üzerindeki kamu yüklerinin azaltılması çok önemli hususlar haline gelmiştir.

Reel sektör olmadan finansal sektörün var olamayacağı gerçeğinden hareketle, finansal darboğazın daha fazla yayılmasına ve kalıcı geniş

hasar yaratmasına da fırsat vermeden, etkin önlemlerin yapıpı bir yaklaşımla zamanında ve acilen alınması gerekmektedir. Önlemler zamanında alındığı takdirde 2019 yılının ikinci yarısından itibaren piyasalarda olumlu etkilerin görülmeye başlandığı bir yıl olması temennimizdir" dedi.

Sivri konuşmasının devamında "Ekonomik durgunluktan ancak iç ve dış piyasalara güven verici, kısa vadeli değil, sürdürülebilirliği esas alan, reel sektörü gözetken, kamu harcamalarını ve enflasyonu kontrol altına alacak dengeleyici para ve maliye politikaları ile çıkmak mümkün olabilecektir. Bu politikaların, ekonomik ve hukuki öngörülebilirliğin tesis edileceği, yatırımcı için güven verecek, gerçekçi ve dengeleyici bir

eylem planı ile desteklenmesi önem arz etmektedir. Aksi takdirde, iflas ve konkordatolarla milli sanayinin yıllar içinde yarattığı iş tecrübesi ve bilgi birikiminin, girişimcilik yapısının tahrip olması söz konusu olacaktır" diye konuştu.

"2019'un İkinci Yarısında Ekonomide Toparlanmanın Başlamasını Bekliyoruz"

ESİAD Ekonomik Gözlem Grubu Başkanı Muhittin Bilget ise yaptığı konuşmada yılın ilk altı ayında iç talepte olumlu yönde ciddi bir gelişme beklenmediğini söyledi. Yılın ikinci yarısından itibaren alınacak tedbirlerle bağlı olarak ekonomide ciddi bir toparlanma öngördüğünü belirten Bilget, işsizliğin önemli bir konu olduğunu altını çizerek, "2019'un ilk ya-

rısında işsizlik yüzde 13-14 seviyelerini bulabilir, seçimden sonra doğru politikalarla ikinci yarıda bu seviye düşebilir. Enflasyon konusunda ilk yarıda çok önemli bir değişiklik beklemiyoruz, ikinci yarıda olumlu anlamda değişimler olabilir. Tarım sektöründe artık girdi bazında destekleme ve üretim planlamasına dayalı üretim artışını ve verimliliği öncelikle politikalara geçilmesi ve Türkiye ekonomisinde tarımın %6'lara düşen payının tekrar yüzde 10'lara yükseltilmesi ihtiyacı acil ve öncelikli bir konudur. Burada fiyat bazında destekleme yapamazsınız, girdi bazında maliyetleri destekleyebilirsiniz. Ayrıca üretim planlaması yapılması gerekiyor. Bu, liberal ekonomiye çok aykırı bir şey değil" dedi.

(Ege Basın Grubu)